

יום ראשון 25 יוני 2017

א' תמוז תשע"ז

"יצירה ישראלית"

מדינת ישראל חוגגת 70 שנות יצירה עצמאית

מורי ותלמידי מגמת אמנויות העיצוב ומגמת עיצוב אופנה ותלבושות,

מוזמנים להתבונן ולהכיר מקרוב יוצרים ישראלים.

השנה אנו מזמינים את המורים והתלמידים להתנסות במחקר היסטורי ו/או מחקר צורני אודות עבודתם של יוצרים מקומיים אשר השפיעו ומשפיעים על התרבות הישראלית. המחקר ישמש בסיס לעיצוב סדרה כמחווה לדמות בתחומים הבאים: תקשורת חזותית, עיצוב מוצר, עיצוב אופנה.

את התהליך נסכם בסוף שנת הלימודים תשע"ח, בתערוכת תוצרים אשר תוצג בלובי משרד החינוך. לכל תצורף **גם** כרזה מידענית אשר תציג את הדמות ואת תרומתה לעיצוב תרבות ישראלית בכלל ולהתפתחות התעשייה הישראלית בפרט.

מטרות:

- התלמידים ילמדו אודות: מעצבים ואדריכלים אשר תרמו ותורמים בדרכם לגיבוש תרבות ישראלית ייחודית.
- התלמידים ירכשו מיומנויות שימוש בכלים של מחקר היסטורי ומחקר צורני כחלק בלתי נפרד מתהליך פתוח מוצר.
- התלמידים ירכשו כלים לאסוף ועיבוד מידע ממקורות שונים: ספריות, מוזיאונים, ראיונות אישיים, ארכיונים, אתר מוזיאון העיצוב בישראל, בלוגים, מגזינים ועוד.
- התלמידים יתנסו בעיצוב סדרת מוצרים כמחווה לתרומתה של הדמות לתרבות החזותית בישראל.

יעדים:

- הגשת פרויקט גמר בהיקף 3 יח"ל או עבודת גמר בהיקף 5 יח"ל לבחינת בגרות.
- תערוכת תוצרים נבחרים.
- תיעוד עבודתם הייחודית של דמויות מפתח בתרבות הישראלית.

קהל המטרה:

תלמידי כיתות י"ב אשר ייגשו בתשע"ח לבחינת בגרות במקצוע ההתמחות עיצוב.

”באתי הנה [לארץ-ישראל – נ”פ] בכדי לסייע לעמי לעזוב את הגלות ; רציתי לשחרר את עמיתי באמצעות האמנות, כדי שלא יצטרכו למכור את כישרונותיהם לנכרים ולעבד שדות זרים. שאפתי ללמדם להיות אזרחים עצמאיים, העובדים למען עמם ולמען ארצם... רציתי לאסוף ניצוצות של אמנות יהודית בגולה ולרכזם במקום אחד, בכדי שישמשו לנו מדריכים בעבודתנו ומקור לגאווה...”

כך כותב בוריס שץ, באחד ממאמריו האחרונים ב- 1930: ”מכתב הפרידה שלי”

בוריס שץ בדרכו המיוחדת, שילב את היכולת לחלום אודות דמות היהודי החדש בארץ ישראל, עצמאי ברוחו ובכיסו בזכות היותו אדם יוצר, לבין היכולת לממש בפועל את החלומות על ידי הקמתו של בית הספר לאמנויות ולעיצוב בירושלים ”בצלאל”. לצד עצמאות כלכלית, שץ עומד על הצורך לעודד יצירה בפועל אשר תוביל לשלמות תרבותית דרך בניית יסודות חזותיים, סמליים וחומריים. התוצאות של דבריו מצויים עמנו בכל מקום ולא ניתן לנתק אותם מהמושג ”ישראליות”: אות עברית, כתב עברי, סמל ובגד, חנוכייה, פמוט וסביבון אשר מקורם במנהגים יהודיים מסורתיים, לצד מנגל, סנדלים תנכיות וסנדלי שורש, רובה העוזי והקיבוץ אשר צמחו כאן כתוצאה מצורך.

למרות השאיפה הטבעית להיות חלק מהכפר הגלובאלי, יוצרים ישראלים עובדים במרחב ייחודי ולפעמים בדלני. ניקח לדוגמא את הכתב העברי אשר נרשם מימין לשמאל, פרט שולי זה הופך עיצוב כל אתר או ספר דיגיטאלי לאתגר עבור המעצב הישראלי השואף להיות חלק מהכפר הגלובאלי. קיימים אתגרים נוספים, למשל: שמש קופחת ברוב ימות השנה, איום בטחוני ובדלנות דמוגרפית, צורך להסתיר את הגוף בשל מחויבות למסורת דתית דווקא בארץ מדברית, לצד התפתחות תרבות חופים ואבטיח בקיץ ארוך במיוחד, דלות חומר, לובשי מדים שהם חלק בלתי נפרד מהנוף הישראלי כתוצאה מגיוס חובה לצה”ל, וכמובן הצורך למצוא מכנה משותף במדינת המבוססת על מהגרים ובני מהגרים.

השנה תשע”ח, 2018 לרגל חגיגות ה-70 למדינת ישראל, אנו מזמינים את המורים והתלמידים להכיר מקרוב דמויות יוצרות בישראל. המורים והתלמידים מוזמנים להתבונן וללמוד את הדרך בה הם התמודדו או מתמודדים עם האתגר של יצירה בישראל ובכך תרמו/תורמים להיווצרותה של תרבות מקומית.

התלמידים מוזמנים להתמקד בכל תחום: אדריכלות, עיצוב מוצר, עיצוב גראפי, יודאיקה, עיצוב אופנה, אנימציה, עיצוב במה, עיצוב בשדה החקלאות, עיצוב מוצרים רפואיים, עיצוב עבור תעשיית הביטחון הישראלית, הי טק וכו....

להלן מספר דוגמאות של מעצבים:

יעקב קאופמן, דוד טרטקובר, דודו גבע, זליג סגל, איזיקה גאון, צבי נרקיס, דוד היינץ גומבל, לודוויג יהודה וולפרט, לידיה זביצקי, עמי דרך ודב גרנשוואה, דן רייזנגר, פיני לייטרסדורף, פרופ' דגנית שוקן-שטרן, נחום גוטמן, מיכל סהר, אברהם יסקי, לאה גוטליב, ספי חפץ, ירום ורדימון, חנן דל נגה, רוז'י בן יוסף, רות דיין, ירמי פינקוס, ורד קמינסקי, ברוך נאה, ארן מחקר פתוח ודגמים בע"מ, האחים שמיר, עדי שטרן, עדה ורמי כרמי, עודד עזר, פרופ' עזרי טרזי, יונתן בר אור, ישראל טל – טנק המרכבה, אילנה אפרתי, שמחה בלאס- המצאת הטפטפות, מאיר אשל, אבי בירן, זאב, גלי כנעני, יוסי למל, מישל קישקה, פיני ליבוביץ', Monkey Business, סטודיו קהאן, סטודיו ארמדילו, ועוד.

כמה מילים אודות התערוכה

בקיץ 2018 – תשע"ח יוצגו עבודות נבחרות של בוגרי המגמה, בלובי משרד החינוך,

רחוב השלושה 2 תל אביב.

לתערוכה שלושה שלבים:

1. עד ה - 15.10.2017 - הרשמה לפרויקט

2. 15.02.2018 - מיון העבודות לקראת תערוכה. וועדה מלווה תבחר את העבודות אשר יוצגו.

3. 05.2018 - הקמת התערוכה על ידי צוות המטה מורים ותלמידי בתי הספר אשר יבחרו.

בתערוכה יוצגו:

1. תמצית אפיון וחקר

2. סקיצות מיוצגות

3. תוצרים דו ממדיים ותל ממדיים בהתאם לרוח הפרויקט

4. כרזה מידענית ובה פרטים מתוך תהליך המחקר: שם היוצר, קורות חייו, תחום בו הוא פעל/פועל, דוגמאות מיצירותיו, סיכום תיעוד מפגש עם היוצר, משפחתו, סיור בסטודיו או מוזיאון/גלריה וכו.

להלן קשור לטופס הרשמה מקוון:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc6LQY2c4PWL-eEo7HuLVYnDncepnID9R1tfxpEna2GHDhuBw/viewform?usp=sf_link

<https://goo.gl/forms/fnd7vyGE6AXJbe4p2>

דוגמא חלקית בלבד לביבליוגרפיה בגיליון הבא:

”הארץ” 100 המשפיעים על התרבות הישראלית:

http://www.shenkar.ac.il/ckeditor_assets/attachments/921/-_100.pdf

זליג סגל - יודאיקה עכשיו:

<https://gideonofrat.wordpress.com/2012/09/15/%D7%96%D7%9C%D7%99%D7%92-%D7%A1%D7%92%D7%9C-%D7%99%D7%95%D7%93%D7%90%D7%99%D7%A7%D7%94-%D7%A2%D7%9B%D7%A9%D7%99%D7%95>

לידיה זבצקי ז”ל - מעל ומעבר לחרס:

<https://gideonofrat.wordpress.com/2011/01/15/%D7%9C%D7%99%D7%93%D7%99%D7%94-%D7%96%D7%91%D7%A6%D7%A7%D7%99-%D7%9E%D7%A2%D7%9C-%D7%95%D7%9E%D7%A2%D7%91%D7%A8-%D7%9C%D7%97%D7%A8%D7%A1>

אחת במינה: 25 שנים למותה של פיני לייטרסדורף

”הייתה לה פנטזיה אישית ולאומית: להמציא אופנה ישראלית. היא טיפחה את המעצבים המקומיים, שילבה אופנה עם אמנות וקיבלה השראה מהבדואים, מהפלסטינים ומהעולים החדשים. סיפורה של אגדת אופנה...”

<http://www.nrg.co.il/online/55/ART2/154/884.html>

אוהד נהרין:

[/http://gagapeople.com/hebrew/ohad-naharin](http://gagapeople.com/hebrew/ohad-naharin)

יעקב קאופמן

[/http://www.yaacovkaufman.com](http://www.yaacovkaufman.com)

עמי דרך ז”ל

<http://byfar.co.il/archives/89290>

<https://www.youtube.com/watch?v=PtQj0waGNSQ>

מיכל סהר

<https://www.youtube.com/watch?v=X5m8o73iL6c>

